

ורבי יהושע אינו חולק על עצם דין זה שעשאהו בטמא מת, אלא סובר שאין בדבר היכר כנגד הצדוקים שהרי גם בקדש אין צורך הערב שימוש לנוגע בכליים הנגמרים בטהרה – בכך מציריך ורבי יהושע לטמאו ולהטבילה (כנ הוכחה החון-איש (טהרות י, ח) בדברי הרמב"ם, וכן כתוב במרומי שדה ורבה דברי הטורי – ابن שללה עיקר דין זה במלחוקת רב אליעזר ורבי יהושע. וע"ז חז"א פרה ה, א).

“כל מצרף מה שבתוכו לקדש...” אמר קרא אף אחת עשרה זהב מלאה קטרת – הכתוב עשו
לכל מה שבכף אחת. פירוש, כי הכלם הם שקדשו קדשות הגוף את מה שבתוכם (ע' מנתות יט ובחים פה), וכיitz נתקדשו הסמננים המונחים באמצעות הכלים מלמעלה והרי אין נוגעים בו [ומה שאמרו (ובוחים כה) אויר כלוי הוא באופן אחר, ובסופה לנווה דוקא] – אלא שככל מה שבכף החשיבות תורה כייחידה אחת. וזה דיויק הכתוב מכף אחת – כל המונח בתוכה מתייחס אל הכהן ודבר אחד הוא. [ושינה הכתוב כף אחת עשרה זהב ולא ‘כף וזה אחת עשרה = משקל עשרה של כסף. ע' ספרי ורש"י] כמו שכתוב קערת
כף אחת אלא הקדים ‘את’ לחומר הכהן, לרמז שבא לדרשה ולא למניין] (עפ"י משך חכמה נשא זיד).
וכן הרחיב בה בספר קדשי שעה לגרמי יעקובוביץ שליט"א יי, והביא כמה ראיות לכך שיעיר דין צ'ירוף כלוי נאמד לגבי קידוש כלוי, ויישב בה כמה קושיות. וע"ז מרומי שדה.

דף בד

זומה מהוסר כפורים שמותר בתרומה פסול בקדש, שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה ריביעי
לקדש. ואם תאמר הלא מהוסר כפורים שמותר בתרומה היינו שהוא אוכלה ואני פסולה, ואם כן הרי
אינו קל יותר משלישי שגם הוא אינו פסול את התרומה, ומה היא הומרתו של שלישי על פני מהוסר
כפורים?
יש לפреш משום שלישי, אף על פי שאינו עושה ריביעי, מכל מקום הדבק בו נפסל (עדש"י לעיל ב. ד"ה
הפסולה), ואם כן היה מהוסר כפורים להאסר לאכול בתרומה שהרי אין לך דבר דבוק מזה שהרי יהו בדבר
אחד עם המאכל, וא"כ ממה שמהוסר כפורים מותר באכילתיו מוכח שהוא קל יותר משלישי (עפ"י מרומי
שודה כאן ובחולין לד: וע"ז מבוא ביוסף דעת סיטה כת.).

(ע"ב) ‘מדקנני סייפה שהיד מטמא חבירתה לקדש אבל לא לתרומה, הא تو למה לי הא תנא
ליה רישא. לפירוש התוס' (בע"א ד"ה בחיבורין, עפ"י התוספות) שהיד מטמא את חברתה אפילו לא נגעה
בה, מובנת קושית הגمراה בפרשיות, מדוע כפלו התנא דבריו. אבל יש סוברים שאין היד מטמא את
חברתה אם לא נגעה בה [וזам לא נגעה הראשונה בשניה, ונגעה השניה בקדש – לא פסלתו], אלא
שלכתחילה הצרכו חכמים טבילה לשתי הידים שמא תגע יד אחת בחברתה, לפיו אין כאן הכפלת
דברים, כי הרישא מחייבת טבילה ליד האחרת לכתילה והסייפה מוסיפה שם נגעה יד בחברתה –
טימאתה, ומה מקשה הגمراה.

ופירוש הר"ד כוונת הקושיא כב; הלא גם ללא הטיפה היינו יודעים ממילא שכן הדיון, שהיד מטמא את
חברתה אם תגע בה, שאלולא כן מדוע הצרכנו להטבילה את שתי הידים לקדש, אם לא משומ גורה
שמעת תגע בה ותטמא – אלא תוספת הדברים בסיפא באה לומר שגם שם נגעה ביד חברו – טימאתו.
א. גם לפירוש התוס' יש תוספת חידוש בסיפא, לומר שלא רק לכתילה צריכה השניה טבילה אלא שככל עוד לא טבל טמאה

היא ומוסלת את הקודש. ואולם משום כך היה די בסיפה בלבד ואין צורך לדריך. ולפי"ז היה יכול לתרץ לא זו אף זו קתני. ב. לרמב"ם (בפירושו למשנה ובהלכות אבות הטומאות יב,יב) דעה אמרית, שיש חילוק אם היד הטמאה להה או יבשה. וכן פירש הרע"ב. והראב"ד השיג וכותב שמן הסוגיא מוכחה הפסכו [וע' גם ברש"ש במשנה]. וכך נראתה כוונתו לקוישת הגמara האתו למזה לי היא תנא ליה רישא.

זובי יש גנובה לקדש ולהלא חיבת הקדש מכשחתן' ואין לומר שזו גופא המעללה בהקדש, שאין צורך הבהיר משקין – שאם כן מדובר בדבר התנאה על אכילה, היה לו לומר אוכלים גנובים לתרומה ולא לקדש, אם לנגיעה אם לאכילה (מרומי שדה).

'כגון שתחב לו חבירו לתוכך פיו... וביקש לאכול צנון ובצל של חולין עמהן, לkadש גוזרו בהו רבנן'. הרמב"ם (אבות הטומאות יב,יג ע"ש בכט"מ) מפרש דלא כרשי" ותוס', שגורו מכל וכל לאכול קודש בידים מסואבות אפילו על ידי תחיבת חברו, שהוא יאכל עליהם חולין בידו. וזו כוונת הגמara זביקש לאכול צנון... 'כלומר הויאל וכך הוא הדרך, על כן אסור בכל אופן אכילת Kadש שהדיים מסואבות (עפ"י לקוטי הלכות).

'עbero הギות והבדים והביאו לו חבית של יין של תרומה... ואם אמר לו הפרשתי לתוכה רבייעית Kadש נאמן'. התוס' (בוחחים פה. ובחולין לה): הקשו מה יעשה אותו כהן בין בקדש ובתרומה. עוד העירו (ע' בטורא אבן) הרי סתם 'רבייעית' בלשון חז"ל היא רבייעית הלוג, ולהלא הcumות המגימלית של שימוש בין למזבח היא רבייעית ההין, וסתם אדם שמתנדב לא מתנדב פחות מכך, ולמה המשנה לא פרשה 'רבייעית ההין' ונكتה דבר שאינו מצוי כלל?

כנראה על תמיינות אלו בא רשי" זול' להסביר בשתי מילים: 'רבייעית לוג שמן נאמן' – כי הנה מוכחה מכמה מקומות בש"ס (ע' טבול יום ב,ה; שבת ה,ב, ה,ב' Tosfta ב"ב ד וועוד) שהיו שנגנו לצקת מעט שמן על היין, כנראה כדי למונע החמצה בעלי שיטרתו לסגור החבית ('מצאי בספר מסעות שכך נהגים היום בשוקי היינות שבאיטליה'). אף כאן מדובר על אדם ששפך רבייעית לוג שמן קודש – שהיא הcumות המועעתת ראיוי היין לשתיית הכהן וראיוי השמן למנחה (מתוך 'עינים בדברי חול' ובלשונם' להרב חנוך ארנטורי זיל עמ' קי. וע' רשי"ש).

מו"מ ארוך לתרץ קוישת התוס' הנ"ל, מה יעשה בתרומה וקדש המעורבים – ע' בחודשי הגרא"ד בנגיש ח"ב כד; דבר אברהム ח"א ל; מרומי שדה. וע"ע במובא ביוסף דעת שבת ה:

דף ב

'bihoudah ain vbgalil la – Mai temua? Amar rish lekaysh mafni shatzouha shel kothim mafsekta binyanin.' יש אומרים (עטמ"ם טומאת מות א,ז; כת��ר פרח ז) טומאת רצואה זו עניינה משום 'מדורות העכו"ם', שגורו חכמים טומאה על מדור העכו"ם משום שקורבים שם נפליהם (ע' אהלוות י,ה,ז; פסחים ט). ולפי זה מובן שבזמן שבטל ישוב הנכדים מאותה רצואה – אין בה טומאה, כמו שעשנינו (אהלוות י,ה,ט. וע' ראב"ד הל' טומאת מות א,ט ובמשנה למלך) עיר של עכו"ם שהרבה אין בה משום מדור העכו"ם.

א. משמע בוגמר שכל הגmr בטהרה אינו אלא כ שני או שלישי לטומאה, ואעפ"י שהושווים ל贇ורא דעת הארץ, כיון שהוא חש רוחק לא הצורך חכמים רק עיקר הטבילה ולא החמירו בטומאותו (עפ"י חזון איש קכט. וע"ש טהרות י,ח).

ב. כל חרס שאין מועילה לו טבילה לטהرتו, לא גורו עליו להצהיר טבילה בוגמר מלאכתו (ערש"ש; תפארת ישראל פרה ה,א).

ד. שופרת שחתה לחטא; רבי אליעזר אומר: יטבול מיד [משום החש צינורא דעת הארץ כנ"ל].andi רבי יהושע אומר: יטמא ואחר כך יטבול [כדי לקדר בתוכה מי החטא עם האפר קודם קודם הערב שמש, להוציאו מלבן של צדוקים שהיו אמורים במוערבי שמש היה נעשה].
גם החותכה והמטבילה טוען טבילה מפני שעשויה כתמה-מת שטומא אדם, אבל אין טען זהה שלא עשויה אלא כתמה מת בשבייע שלו.

א. הטרוי-אבן כתוב שלרבי יהושע, החותך והמטביל צריך לטמאו ואח"כ יטבול. והגניז"ב חולק וסובר שאין החותך והמטביל את השופרת בכלל העוסק בשရיפת הפרה.

ב. יש להסתפק האם החותכה [זהו ראשון לטומאה] מטמא חולין אם לאו. ונראה שהזו ספיקם של התוס' לעיל (כא). ואולם לעניין קודש נראה הראשון לטומאה והשפרת אב-הטומאה (עפ"י חזון איש קכט. וע"ש מה שכבר בטהרות י,ח).

ג. לא זה בלבד שעשויהם כתמה מת אלא כל טומאה דרבנן בחטא שעשו בוגע במת שטומא את חברו, וחבירו גם כן מטמא את חברו ואפילו הם מאה (עפ"י משנה פרה יג. ע' מרווי שדה).

ה. שננו בברייתא: מעולם לא חידשו דבר בפירה – דבר שאין כדוגמתו במקומות אחרים. ופירש אבי, שלא נתנו טומאה בפירה לדבר שאינו ראוי לקבל טומאה, כגון כל شيء שאין מיוחד למدرس אין טמא מدرس. אבל דבר הרואין לקבל טומאה עשויהם כתמה אף על פי שלא נגע בטומאה, כגון שופרת שחתה עשויה כתמה מות כאמור.

ו. אין מטמא משום מدرس אלא כל המיחיד לישיבה או לשכיבה או לדרישה (והישב על הכליל אשר יש בעליו הוב...). ולכן זב שכפה סאה וישב עלייה – טהורה משום מدرس.
דין חרס ומפעץ לטומאת מدرس – נתבאר בשבת פד.

דין היטמעות הכהן העושה את הפרה – נתבאר בימא ב.

דף כג – כד

כח. האם הכליל מצרע מה שבתווכו לעניין קבלת טומאה, ומודאוריתא או מדרבנן?
הכליל מצרע מה שבתווכו לקודש, שנחשבים כל החתיכות כחתיכה אחת והונגע באחת מהם נטמאו כולם, אבל לא לתרומה. וכך קטרות וଘלים שבכליל שנגע לטבול יום במקצתם – פסל את כולם. לדברי רבינו הני דין תורה הוא (כף אחת עשרה והב מלאה קטרת – הכתוב עשו לכל מה שבקף אחת). ולרבי חייא בר בא אמר רבי יוחנן – מדרבנן.

לדברי ריש לקיש משום בר קפרא, אפילו לרבי הנסי אין צירוף מDAOרים אלא לדבר הצריך לכלי (בכלី קודש. עתס'), כגון קטורת שבכף, אבל שאינו צריך לכלי כגון שירי מנהה שהם לאכילת כהן, אין הכלី מצירף אלא מדרבנן. ולרב נחמן בשם רב אבוחה, מהותורה אין צירוף אלא לכלי שיש לו תור, אבל הכלី שאין לו תור אינו מצירף אלא מדרבנן.

א. יתכן ולמן דאמר צירוף כלី מדרבנן, כשהיאנו צריך לכלי אין צירוף כלל, אף לא מדרבנן (עפ"י

תוס. ו' גם רmb"ם וראב"ד אבות הטומאות ב',ח).

הרmb"ם פסק CRC יוחנן צירוף כלី מדרביהם. ואפילו אין לו תור הכלី מצירף [משמעותו שרבי יוחנן אינו חולק על רב נחמן. לקוטי הלכות]. ואפילו אין הדברים נוגעים זה בזה, נגע באחד נתמאו כולם (עפ"י מנחות כד).

[לענין קמיצה בעשרון שחילקו, פסק הרmb"ם (פסוח"מ יא,בג) שספק הוא. ע' בספר קרן אוריה מנחות כד; קדרשי שעה יז].

ב. יש אמרים שגם דברים שונים, כגון קטורת וגחלים המונחות בכלី אחד, הכלី מצרפים ליטומאה אם נגע באחת מהן (הרי אלקיים יומא מות; ר"ח פסחים יט בשם 'יש אמרים'). ויש חולקים וסוברים שדין זה נאמר רק לצירוף כמה חלקים דבר להחשב כיחידה אחת (ע' טהרת הקדש מנחות כד ד"ה אין – בשיטת רש"י).

ג. כאשר שהכלី מצירף לענין טומאה, כך מצירף לענין הכשר לקבלת טומאה (עפ"י Tos' חולין לו; תורי"ד פסחים כ). ויש חולקים (ע' בראשונים בחוילין לו; ברכת אברהם פסחים יט – בדעת רש"י).

יש אמרים צירוף כלី מועיל גם לענין שיעור לקבלת טומאה, שהכלី מצירף את החתיכות לענין השלמת השיעור (ע' מאירי שבת זא ועוד). פרטמים נוספים בדיון צירוף כלី – ע' במנחות כד.

בענין מגע טבול يوم בקטורת ובגחלים – ביום א Mata.

דף כד

כו. א. מניין לרבי עלי בקדוש שהוא פסול?

ב. נטמאת ידו אחת – מה דין ידו האחרת, לתרומה ולקדוש? האם יד מטמאת את חברתה?

ג. מי שידיו מוסאות – האם מותר באכילת תרומה וקדשים ללא שייגע בהם? והאם מותר לו לאכול חולין עםם?

א. רביעי לקודש פסול, קל וחומר ממחוסר כפורים שמותר בתרומה ופסול לקודש, שלישי שפסול בתרומה אינו דין שיעשה רביעי בקדוש.

א. רש"י כתוב שלדעת האמורים 'דיו' גם כשפנפרק הקל-וחומר, אין רביעי בקדש פסול DAOרים אלא מדרבנן. וכן דעת הרmb"ם (אבות הטומאות יב). וכן למאן דאמר אין משקה מטמא אוכל ואין אוכל מטמא אוכל, אי אתה מוצא רביעי בקדש מהתורה. ורבנן תם (עתס' נאן ובפסחים יח) חולק וסובר שיש רביעי מהתורה על ידי עצים ולבונה.

ב. רביעי עקיבא אינו סובר קל-וחומר זה, ולשיטתו [שלישי טמא בחוילין] למדדים רביעי בקדוש מוחבש אשר יגע בכל טמא לא יאכל (עפ"י פסחים יח).

ב. נטמאת ידו אחת – חברתה טהורה לתרומה, אבל לקdash מטביל את שתיהן שהיד מטמאת את חברתה בקדש. לדברי רב שיבוי, דוקא בחיבורין (רש"י): היד הטמאה נוגעת בטהורה בשעה שהטהורה נוגעת בקדש. תוס': יד אחת נוגעת בדבר הפסולה, והיד האחרת נוגעת בה באותה שעה). ואבוי הקשה והוכיה שהוא הדין שלא בחיבורין.

בתוספთא משמעו שחייב מטמאת חברתה אפילו לא נוגעה בה, שגורו חכמים שמא תגע גם היא בדבר המטמא (עפ"י תוס'). ויש סוברים שאנן השניה טמאה ואם נוגעה בקדש לא פסלו אלא שלכתה החריכו לטבול את שתיהן, שמא תגע יד האחת לחברתה (עפ"י הראב"ד והר"ד).

ויש מחלוקת בדבר: אם יש ביד הטמאה חולחות – טמאה היד השנייה ללא מגע, ואם היא

יבשה – אין השניה טמאה עד שתגע בה (עפ"י רמב"ם ור"ב"ב).

ונחلكו תנאים בדרגת טומאה של היד השניה; לרבי היא מטמאת את הקודש (כשני לטומאה), ולרב יוסף ברבי יהודה – פסולת ולא מטמאת.

אמר רב כיוחנן [ואף ריש לקיש חור ואמר כן]: היד מטמאת גם ידו של חברו כשנוגעה בה ולא רק ידו שלו, לפסול את הקודש.

פסק הרמב"ם (אבות הטומאות יב, יב) שהיד השניה פסולת את הקודש ואיינה מטמאת.

ג. מי שידיו טמאות אסור לאכול קדש בידיו אפילו לא בא מים על המאכל לעולם, שהרי חבת הקדש מקשרתו לקבל טומאה [משא"כ בתרומה].

אם תחב לו חברו מאכלי קדש לתוכו, או שתחוב הוא לעצמו בכוש ובכרך – פשוטי כל עין שאינן מקבלים טומאה, גודרו חכמים שלא יאכל מהם חולין שמא תגע ידו הטמאה בקדש שבפיו, או שמא יגע ברוק שבפיו ויעשו ראשון, ויתזרז ויטמא את הקדש (ערשי' ותוס'), אבל בתרומה לא גורו.

מרשי' ומוטס' משמע שתחייב חברו או אפילו הוא עצמו בכוש ובכרך וידיו טמאות – מותרת. ואולם הרמב"ם (אבות הטומאות יב, יג) אוסר, גורה שמא יאכל מהם חולין בידיו.

דף כד – כה

כג. מהם חילוקי הדינים בנאמנות עם הארץ על טהרת יין ושמן, בתרומה ובקדושים?

אין עם הארץ נאמן על טהרת תרומה אלא בשעת הגותות והבדים (אם משומש שתברים מטהרים את כליהם, או מתקנה מיזוחות ולא מן הדין). (רש"י ותוס' לעיל כב. ורש"י כה: ד"ה ובמלאין). ואין חילוק בין יהודה לגיליל לענין זה. כן הוכיה אביי) – על היין בשעת היין ועל השמן בשעת השמן.

התארחו פירותיו מלhalbשיל, כיוון שעבר זמן הגותות והבדים לדובא דעלמא, שוב אינו נאמן. עברו הגותות והבדים לו ע"ה החבית של יין – לא יקבלנה הימנו אבל מניחה לגעת הבאה ואוז יקבל. עבר וקיבלה, נסתפקו בגמריא אם יכול החבר להניחה אצלו עד לגעת הבאה אם לאו.

משמע למסקנא שモתר לו להשותה (תוס'. וכ"כ בליקוטי הלכות שמסתבר להקל דמלתא דרבנן הוא).

�הרמב"ם השמשיט דין זה.

חטים וקמה בחזקת שלא הוכשרו לקבל טומאה, ונאמן עם הארץ לומר שלא הוכשרו, אבל אין נאמן לומר הוכשרו ולא נטמאו.

בשעת הרgel כל עמי הארץ נחשים כחברים ונאמנים על הטהרות, כדלהלן קו.